

การพัฒนารูปแบบวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ จังหวัดเลย

Development of Peoples' Participatory Political Culture Model in
Loei Province

ธงชัย สิงอุดม¹ จำนงค์ อติวัฒน์สิทธิ์² และสุรพล สุขะพรหม³

Thongchai Singudom, Chamnong Adivadhanasit and Surapon Suyaprom

Received: September 04, 2021

Revised: October 20, 2021

Accepted: October 22, 2021

บทคัดย่อ

บทความวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่จังหวัดเลย เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 18 รูปหรือคน และการสนทนากลุ่มเฉพาะกับผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 รูปหรือคน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาและการตีความ ผลการวิจัย พบว่า การประเมินผลรูปแบบวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่จังหวัดเลย ในภาพรวม พบว่า ด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้ง 2 ด้าน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน และการพัฒนารูปแบบวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่จังหวัดเลย ประกอบด้วย ด้านการออกเสียงเลือกตั้ง ด้านการสื่อสารทางการเมือง ด้านจิตสำนึกทางการเมือง ด้านการเป็นตัวแทนกลุ่มหรือพรรคการเมือง ด้านการเป็นอาสาสมัครทางการเมือง ด้านการเป็นกลุ่มสังเกตการณ์ทางการเมือง ด้านการเคลื่อนไหวทางการเมือง การตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชน และคนรุ่นใหม่ และธรรมาภิบาลทางการเมือง

Keywords: การพัฒนารูปแบบ, วัฒนธรรมทางการเมือง, การมีส่วนร่วมของประชาชน

¹⁻³ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย; Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Corresponding author, e-mail: thongchai_mculoei@gmail.com, Tel. 085-7409681

Abstract

This research article aimed to develop a participatory political culture model of people in Loei Province. This was a qualitative research by using in-depth interviews with 18 key informants and a focus group discussion with 9 experts. Data were analyzed by content analysis and interpretation. The results of the research found that the evaluation of the participatory political culture model of the people in the Loei Province as a whole showed that the suitability and feasibility of implementation were at the highest level in both aspects. Considering each aspect, it was found that it was at the highest level in all aspects. The development of the participatory political culture model of people in Loei Province consisted of voting in elections, political communication, political consciousness, representing a group or political party, political volunteering, a political observer group, political movement, political awakening of youth and new generation as well as political governance.

Keywords: Model Development, Political Culture, Public Participation

บทนำ

วัฒนธรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดเลย จากการศึกษาคณะวิชาตัวเลขเชิงประจักษ์จากการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งใน 4 ครั้งที่ผ่านมา กล่าวคือ ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นทางการทั่วไปเมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2548 เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2550 เมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2554 และครั้งล่าสุดเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2562 ที่ผ่านมา จะพบว่าประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในจังหวัดเลยได้แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองผ่านการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นทางการทั่วไปเมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2548 จากผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งจังหวัดเลยจำนวน 446,675 คน ออกมาใช้สิทธิเลือกตั้งจำนวน 328,343 คน คิดเป็นร้อยละ 73.51 อยู่ในอันดับที่ 46 ของประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, 2548) การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นทางการทั่วไปเมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2550 จากผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งจังหวัดเลยจำนวน 450,300 คน ออกมาใช้สิทธิเลือกตั้งจำนวน 338,433 คน คิดเป็นร้อยละ 75.16 อยู่ในอันดับที่ 45 ของประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, 2551) การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นทางการทั่วไปเมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2554 จากผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งจังหวัดเลยจำนวน 450,300 คน ออกมาใช้สิทธิเลือกตั้งจำนวน 369,350 คน คิดเป็นร้อยละ 75.16 อยู่ในอันดับที่ 12 ของประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, 2554) การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นทางการทั่วไปเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2562 พบว่า จากผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งจังหวัดเลยจำนวน 450,300 คน มีคนออกมาใช้สิทธิเลือกตั้งจำนวน 338,433 คน คิดเป็นร้อยละ 75.16 (สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, 2562) จะเห็นได้ว่าถึงแม้บริบทโดยทั่วไป

ของประชาชนในจังหวัดเลยจะมีวิถีการดำเนินชีวิตที่เรียบง่าย การรับรู้ข่าวสารอยู่ในวงจำกัด ประชาชนในพื้นที่มีความสัมพันธ์ในระดับเครือญาติรักใคร่กันและกัน ผูกพันระหว่างกันและกัน เชื่อถือไว้วางใจกันและกันค่อนข้างสูง และเมื่อถึงเวลาที่จะต้องออกไปแสดงสิทธิของตนเองในการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งกลับปรากฏว่าประชาชนชาวไทเลยกลับออกไปพลังในการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งอยู่ในอัตราส่วนและร้อยละที่อยู่ในระดับต้น ๆ ของเมืองไทย

ในการศึกษาวิจัย “รูปแบบการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่จังหวัดเลย” ในครั้งนี้ นอกจากจะเป็นการวิจัยเพื่อถอดบทเรียนจากวิถีแห่งวัฒนธรรมทางการเมืองที่สอดคล้องกับวิถีแห่งการดำเนินชีวิตของประชาชนชาวจังหวัดเลยแล้ว ยังจะเป็นการศึกษาเพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่จังหวัดเลย และนำไปสู่การพัฒนาแนวทางหรือรูปแบบการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่จังหวัดเลย เพื่อเป็นพื้นฐานในการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่เข้มแข็งและมั่นคง บนพื้นฐานของการมีความรู้ความเข้าใจและมีจิตสำนึกหรือศีลธรรมอันดีงามของความเป็นประชาธิปไตยที่มาจากเชื้อสายหรือเชื้อชาติพี่น้องไทยเลยหรือชนชาติพันธุ์ที่อาศัยอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขในจังหวัดแห่งนี้

วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนารูปแบบวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่จังหวัดเลย

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาแบบวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่จังหวัดเลย” เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ ประกอบด้วยวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1) การวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) ทำการทบทวนจากแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การคัดเลือกเอกสารเพื่อนำมาวิเคราะห์จึงเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีเกณฑ์สำหรับการคัดเลือกเอกสารมาใช้ในการวิจัย ซึ่งเกณฑ์ที่สำคัญประกอบด้วย (1) ความจริง (Authenticity) (2) ความถูกต้องน่าเชื่อถือ (Credibility) (3) การเป็นตัวแทน (Representativeness) และ (4) ความหมาย (Meaning) ความน่าเชื่อถือและความถูกต้องของข้อมูลในเอกสารที่นำมาวิเคราะห์

2) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ที่ถูกเลือกแบบเฉพาะเจาะจงเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 18 รูปหรือคน และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-participant Observation) เพื่อให้ได้ข้อค้นพบที่ชัดเจน สามารถอธิบายเสริม สนับสนุน ข้อโต้แย้งต่าง ๆ และเสริมให้มีความรู้ ความเข้าใจในปรากฏการณ์ รวมถึงการเสนอแนะข้อคิดเห็นในประเด็นที่มีข้อขัดแย้ง หรือเห็นควรเพิ่มเติมให้ชุดความรู้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

3) การสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) กับผู้เชี่ยวชาญ (Expert) ศาสนา ประชาชนชาวบ้านหรือผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้อง โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง เพื่อนำไปสู่การแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะ รวมถึงการสร้างองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องในด้านการพัฒนารูปแบบวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่จังหวัดเลยอย่างรอบด้านด้วยความละเอียดลึกซึ้ง จำนวน 9 รูปหรือคน เพื่อการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ในการปฏิบัติของรูปแบบวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่จังหวัดเลย และการพัฒนารูปแบบวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่จังหวัดเลย

สรุปผลการวิจัย

การพัฒนารูปแบบวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่จังหวัดเลย ผลการวิจัย พบว่า

1. การประเมินผลรูปแบบวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่จังหวัดเลย ในภาพรวม พบว่า ด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้ง 2 ด้าน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

2. การพัฒนารูปแบบวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่จังหวัดเลย ประกอบด้วย

2.1 ด้านการออกเสียงเลือกตั้ง ซึ่งเป็นสิ่งที่แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการตัดสินใจเลือกผู้แทนเข้าไปทำหน้าที่แทนตน และประชาชนสามารถเปลี่ยนผู้แทนซึ่งใช้อำนาจแทนตนได้โดยเลือกผู้ที่ตนเห็นว่าประโยชน์แก่ส่วนรวม ประกอบด้วย การออกเสียงประชามติ การออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การตรวจรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง การไม่ทำผิดกฎหมายเลือกตั้ง และการถอดถอนนักการเมือง

2.2 ด้านการสื่อสารทางการเมือง ซึ่งเป็นสิ่งที่แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองผ่านช่องทางต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนหรือประชาสังคม มีการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง ประกอบด้วย การติดตามข่าวสารการเลือกตั้ง การรับรู้ข่าวสารทางการเมือง การสนทนาเรื่องการเมือง และการสะท้อนปัญหาในพื้นที่ และการแจ้งข่าว ประชาสัมพันธ์

2.3 ด้านจิตสำนึกทางการเมือง ซึ่งเป็นสิ่งที่แสดงออกถึงการตระหนักหรือการรู้สึกคิดในเรื่องเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง โดยอาจแสดงออกทางความคิด ความรู้สึก การกระทำ ประกอบด้วย การมีจิตสาธารณะ, การตัดสินใจทางการเมือง, การมีอุดมการณ์ทางการเมือง, การยึดหลักสันติวิธีและการประนีประนอม, การเคารพในสิทธิและหน้าที่ และความรับผิดชอบและการยึดมั่นในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย

2.4 ด้านการเป็นตัวแทนกลุ่มหรือพรรคการเมือง ซึ่งเป็นสิ่งที่แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองผ่านการเป็นตัวแทนกลุ่มหรือองค์กรกลางทางการเมือง ประกอบด้วย การเป็นตัวแทนกลุ่มผลประโยชน์ทางการเมือง, การเป็นสมาชิกพรรคการเมือง, การเป็นหัวคะแนนและผู้สนับสนุนพรรคการเมือง และการเป็นตัวแทนกลุ่มสหกรณ์การเกษตรหรืออื่น ๆ

2.5 ด้านการเป็นอาสาสมัครทางการเมือง ซึ่งเป็นสิ่งที่แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองผ่านการมีจิตอาสาในการช่วยเหลือกิจกรรมทางการเมือง ประกอบด้วย การติดตามการจัดตั้งคณะทำงาน, การติดตามการนับคะแนนเสียงเลือกตั้ง, การติดตามการหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง, การเป็นผู้สังเกตการณ์การทุจริตเลือกตั้ง และการตรวจสอบการทุจริตคอร์รัปชัน

2.6 ด้านการเป็นกลุ่มสังเกตการณ์ทางการเมือง ซึ่งเป็นสิ่งที่แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองผ่านการเป็นตัวแทนกลุ่มหรือองค์กรกลางทางการเมือง ประกอบด้วย การเป็นคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง, การรณรงค์ให้ออกมาใช้สิทธิเลือกตั้ง, การเป็นอาสาสมัครองค์กรตรวจสอบการเลือกตั้ง และการเป็นอาสาสมัครประชาธิปไตยชุมชน

2.7 ด้านการเคลื่อนไหวทางการเมือง ซึ่งเป็นสิ่งที่แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองผ่านการเรียกร้องหรือเคลื่อนไหวทางการเมือง ประกอบด้วย การเข้าร่วมชุมนุมทางการเมือง, การเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง, การแสดงความคิดเห็นทางการเมือง, การลงชื่อถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และการคัดค้านนโยบายทางการเมือง

2.8 การตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชน และคนรุ่นใหม่ ประกอบด้วย การสร้างกระบวนการเรียนรู้, การสร้างความเข้าใจ, การปลูกฝังความคิด ความเชื่อ ทศนคติ และการสร้างค่านิยมทางการเมือง

2.9 ธรรมนูญทางการเมือง ประกอบด้วย การกระทำถูกต้องตามกฎหมาย, การเป็นคนดีของสังคม, การทำงานอย่างเปิดเผยและพร้อมรับการตรวจสอบ, การรับฟัง ทำงานเป็นทีม และใส่ใจผู้อื่น, การกล้าทำ กล้ารับ พร้อมปรับปรุง และใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด

อภิปรายผลการวิจัย

การพัฒนารูปแบบวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่จังหวัดเลย ประกอบด้วย

1. ด้านการออกเสียงเลือกตั้ง ซึ่งเป็นสิ่งที่แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการตัดสินใจเลือกผู้แทนเข้าไปทำหน้าที่แทนตน และประชาชนสามารถเปลี่ยนผู้แทนซึ่งใช้อำนาจแทนตนได้โดยเลือกผู้ที่ตนเห็นว่าประโยชน์แก่ส่วนรวม ประกอบด้วย การออกเสียงประชามติ การออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การตรวจรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง การไม่ทำผิดกฎหมายเลือกตั้ง และการถอดถอนนักการเมือง สอดคล้องกับงานวิจัยของมานพ เข้มเมืองและประชัน คณะวนัน (2559) พบว่าด้านการใช้สิทธิการเลือกตั้ง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งทุกครั้งเมื่อมีการเลือกตั้ง ดังนั้น เทศบาลตำบลหนองแวง และผู้ที่เกี่ยวข้องควรรักษาไว้และส่งเสริม ประชาสัมพันธ์ รณรงค์และให้ความรู้ความเข้าใจถึงความสำคัญในการเลือกตั้ง และให้ประชาชนเข้าใจในระบอบการปกครองให้มากขึ้น ไม่ให้มีการซื้อสิทธิขายเสียง

2. ด้านการสื่อสารทางการเมือง ซึ่งเป็นสิ่งที่แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองผ่านช่องทางต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนหรือประชาสังคม มีการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง

ประกอบด้วย การติดตามข่าวสารการเลือกตั้ง การรับรู้ข่าวสารทางการเมือง การสนทนาเรื่องการเมือง และการสะท้อนปัญหาในพื้นที่ และการแจ้งข่าว ประชาสัมพันธ์ สอดคล้องกับงานวิจัยของเปรมศักดิ์ แก้วมรกฏ (2561) พบว่า ด้านลักษณะการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองของวัยรุ่นจะเป็นไปในรูปแบบของการพูดคุยเรื่องการเมือง

3. ด้านจิตสำนึกทางการเมือง ซึ่งเป็นสิ่งที่แสดงออกถึงการตระหนักหรือการรู้สึกคิดในเรื่องเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง โดยอาจแสดงออกทางความคิด ความรู้สึก การกระทำ ประกอบด้วย การมีจิตสาธารณะ, การตัดสินใจทางการเมือง, การมีอุดมการณ์ทางการเมือง, การยึดหลักสันติวิธีและการประนีประนอม, การเคารพในสิทธิและหน้าที่ และความรับผิดชอบและการยึดมั่นในระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย สอดคล้องกับงานวิจัยของศิริชัย เพชรรักษ์ (2555) พบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล คือ การรับรู้สิทธิหน้าที่ ความพึงพอใจในการให้บริการ ความคาดหวังต่อองค์การบริหารส่วนตำบล และการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร และยัง สอดคล้องกับงานวิจัยของเจ้าอธิการพิชิตศักดิ์ สุภาจาโร (จีบสันเทียะ) (2560) พบว่า รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านตรวจสอบ ประเมินผลโดยประชาชนร่วมกันประเมินสถานการณ์อยู่เสมอ หาแนวทางแก้ไขโดยใช้หลักสันติวิธี

4. ด้านการเป็นตัวแทนกลุ่มหรือพรรคการเมือง ซึ่งเป็นสิ่งที่แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองผ่านการเป็นตัวแทนกลุ่มหรือองค์กรกลางทางการเมือง ประกอบด้วย การเป็นตัวแทนกลุ่มผลประโยชน์ทางการเมือง, การเป็นสมาชิกพรรคการเมือง, การเป็นหัวหน้าคณะและผู้สนับสนุนพรรคการเมือง และการเป็นตัวแทนกลุ่มสหกรณ์การเกษตรหรืออื่น ๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของอำนาจ สุขชี (2562) พบว่า มืองค์ประกอบอยู่ 8 ส่วน คือ 1) ด้านการเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม 2) ด้านความรู้ความเข้าใจทางการเมือง 3) ด้านการพัฒนาทางการเมือง 4) ด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง 5) ด้านจิตสำนึกทางการเมือง 6) ด้านอุดมการณ์ทางการเมือง 7) ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมือง และ 8) ด้านความขัดแย้งทางการเมือง

5. ด้านการเป็นอาสาสมัครทางการเมือง ซึ่งเป็นสิ่งที่แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองผ่านการมีจิตอาสาในการช่วยเหลือกิจกรรมทางการเมือง ประกอบด้วย การติดตามการจัดตั้งคณะทำงาน, การติดตามการนับคะแนนเสียงเลือกตั้ง, การติดตามการหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง, การเป็นผู้สังเกตการณ์การทุจริตเลือกตั้ง และการตรวจสอบการทุจริต คอร์รัปชัน ไม่ สอดคล้องกับงานวิจัยของทักษิณ ประชามอญ (2560) พบว่า ประชาชนและบุคลากรภาครัฐยังขาดการรับรู้เกี่ยวกับแนวคิดและความสำคัญของการมีส่วนร่วม อีกทั้งเครื่องมือในกระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วมยังไม่มีความชัดเจนเพียงพอ รวมถึงการเข้าถึงและการรับข้อมูลข่าวสารระหว่างองค์การบริหารส่วนจังหวัดกับประชาชนด้วย จึงทำให้เกิดปัญหาในกระบวนการส่งเสริมการมีส่วนร่วมระหว่างองค์การบริหารส่วนจังหวัดกับประชาชน

6) ด้านการเป็นกลุ่มสังเกตการณ์ทางการเมือง ซึ่งเป็นสิ่งที่แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองผ่านการเป็นตัวแทนกลุ่มหรือองค์กรกลางทางการเมือง ประกอบด้วย การเป็นคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง, การรณรงค์ให้ออกมาใช้สิทธิเลือกตั้ง, การเป็นอาสาสมัครองค์กรตรวจสอบการเลือกตั้ง และการเป็นอาสาสมัครประชาธิปไตยชุมชน ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของมานพ เข้มเมืองและประชัน คະเนวัน (2559) พบว่า ด้านการตรวจสอบติดตามการเลือกตั้ง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือประชาชนมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการประจำ หน่วยเลือกตั้งการเมืองท้องถิ่น

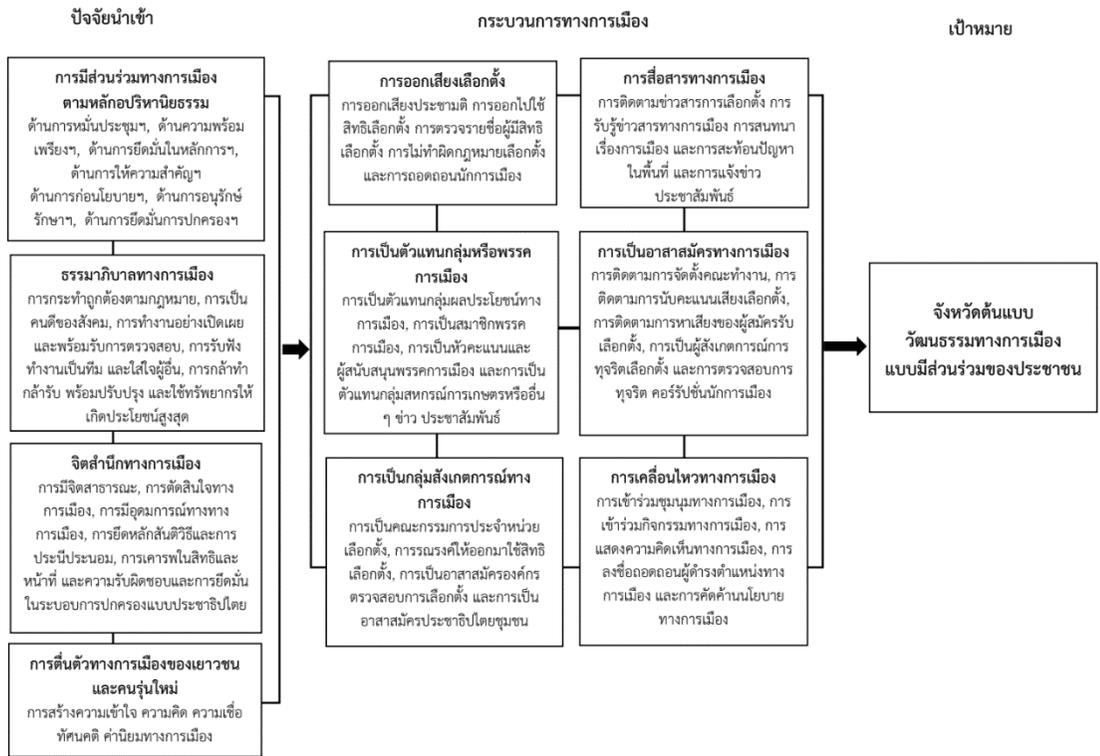
7) ด้านการเคลื่อนไหวทางการเมือง ซึ่งเป็นสิ่งที่แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองผ่านการเรียกร้องหรือเคลื่อนไหวทางการเมือง ประกอบด้วย การเข้าร่วมชุมนุมทางการเมือง, การเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง, การแสดงความคิดเห็นทางการเมือง, การลงชื่อถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และการคัดค้านนโยบายทางการเมือง ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของเปรมศักดิ์ แก้วมรกฏ (2561) พบว่า ปัญหาและอุปสรรคสำคัญในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของวัยรุ่น คือ เกรงกลัวอันตราย จนไม่กล้าเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ทางการเมือง เพราะกลัวจะตกเป็นเป้าหมายของฝ่ายตรงข้าม

8) การตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชน และคนรุ่นใหม่ ประกอบด้วย การสร้างกระบวนการเรียนรู้, การสร้างความเข้าใจ, การปลูกฝังความคิด ความเชื่อ ทักษะคิด และการสร้างค่านิยมทางการเมือง สอดคล้องกับงานวิจัยของกรภพ ธัญญกรณ์ภูวดลและพิมณฑล ธีร์ก้านพลูกลาง (2563) พบว่า ควรเปิดโอกาสให้กับประชาชนหรือเยาวชนที่อายุน้อยได้มีโอกาสได้มีส่วนร่วมทางการเมือง ส่วนพฤติกรรมทางการเมือง การกล่อมเกลາทางการเมือง และอุดมการณ์ทางการเมือง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นเราควรยกระดับการพัฒนาด้านพฤติกรรมทางการเมือง การกล่อมเกลาทางการเมืองและอุดมการณ์ทางการเมืองให้กับประชาชนทุกวัยให้มากขึ้นและทั่วถึง

9) ธรรมชาติทางการเมือง ประกอบด้วย การกระทำถูกต้องตามกฎหมาย, การเป็นคนดีของสังคม, การทำงานอย่างเปิดเผยและพร้อมรับการตรวจสอบ, การรับฟัง ทำงานเป็นทีม และใส่ใจผู้อื่น, การกล้าทำ กล้ารับ พร้อมปรับปรุง และใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด สอดคล้องกับงานวิจัยของชาญชัย ฮวดศรี (2558) พบว่า รูปแบบการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองเชิงพุทธของผู้นำชุมชน คือ การใช้หลักอภิปไตย 3 เป็นหลักธรรมการปกครองที่ยิ่งใหญ่ หลักความจริง ความถูกต้องความดีงาม

องค์ความรู้ใหม่

ผลการศึกษาวิจัย “การพัฒนาารูปแบบวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่จังหวัดเลย” ในครั้งนี้ หากวิเคราะห์ในเชิงกระบวนการรูปแบบวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่จังหวัดเลย สามารถสรุปองค์ความรู้ได้ดังนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะ ดังนี้
ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ภาครัฐควรกำหนดนโยบายในการส่งเสริม สนับสนุนสถาบันการศึกษาและมหาวิทยาลัยในกำหนดรายวิชาเพื่อสร้างการตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชน-คนรุ่นใหม่ รวมถึงต่าง ๆ ในการการสร้างสรรค์กระบวนการเรียนรู้ การสร้างความเข้าใจ ความคิด ความเชื่อ ทักษะคิด ค่านิยมทางการเมืองที่ถูกต้องและยึดหลักประชาธิปไตย

2. ภาครัฐควรส่งเสริม สนับสนุนในการสร้างมาตรการและแนวทางในการจัดทำธรรมาภิบาลทางการเมืองให้แก่ชุมชน สังคมและขยายกลุ่มเป้าหมายสำหรับเยาวชน-คนรุ่นใหม่

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. จังหวัดควรส่งเสริม ประชาสัมพันธ์ หนุนรงค์และให้ความรู้ความเข้าใจถึงความสำคัญในการเลือกตั้ง และให้ประชาชนเข้าใจในระบอบการปกครองให้มากขึ้น ไม่ให้มีการซื้อสิทธิขายเสียงและควรเพิ่มช่องทางในการรณรงค์และประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้น

2. สถาบันการศึกษาควรจัดกิจกรรมเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างการตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชน-คนรุ่นใหม่ รวมถึงต่าง ๆ ในการการสร้างกระบวนการเรียนรู้ การสร้างความเข้าใจ ความคิด ความเชื่อ ทศนคติ ค่านิยมทางการเมืองในพื้นที่จังหวัดเลย

เอกสารอ้างอิง

- กรภพ ธัญญกรณ์ภูวดลและพินนกาลล์ ธีร์ก้านพลุกกลาง. (2563). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาทางการเมืองในระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร. *วารสารราชนครินทร์*, 17(1), 11-19.
- เจ้าอธิการพิชิตศักดิ์ สุภาจาโร (จีบสันเทียะ). (2560). การมีส่วนร่วมตามแนวพระพุทธศาสนาของประชาชนในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี”. *วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์*, 6(2), 501-513.
- ชาญชัย ฮวดศรี. (2558). *รูปแบบการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองเชิงพุทธของผู้นำชุมชนจังหวัดขอนแก่น*. (รายงานการวิจัย). สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น.
- ทักษิณ ประชามอญ. (2560). *รูปแบบการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมตามหลักพุทธธรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน*. (ดุขนิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- เปรมศักดิ์ แก้วมรกฏ. (2561). *วัฒนธรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของวัยรุ่นในสังคมพุทธวัฒนธรรม: กรณีศึกษา อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา*. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยธนบุรี*, 12(ฉบับพิเศษ), 217-225.
- มานพ เข้มเมืองและประชัน คະเนวัน. (2559). การมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองแวง อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์*, 5(1), 108-124.
- ศิริชัย เพชรรักษ์. (2555). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในประเทศไทย. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*, 2(2), 108-117.
- สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง. (2548). *ข้อมูลสถิติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2548*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง. 2548.
- สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง. (2551). *ข้อมูลสถิติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2550*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง.
- สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง. (2554). *ข้อมูลสถิติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2554*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง.

- สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง. (2562). ข้อมูลสถิติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง.
- อำนาจ สุขชี. (2562). การพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนบนวิกฤตความขัดแย้งทางการเมืองประเทศไทย ระหว่างปี พ. ศ. ๒๕๔๙-๒๕๕๗. (ดุขุณีนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรดุขุณีบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยปทุมธานี.